

Mohla by sa oživiť tvorba hier pre mládež

Rozália VLASKOVÁ a Veronika DIANIŠKOVÁ

Redaktorky Rádia Junior. Na IX. ročníku festivalu Zázračný Orišek boli tajomníčkami detskej poroty. Okrem toho sa v rámci sprievodných podujatí festivalu zúčastnili prezentácie slovenského rádia pre deti v CVČ Drahovce s názvom Rádio Junior na cestách.

Súťažná časť festivalu je za nami, poznáme víťazov... Obe ste boli počas festivalu tajomníčkami detskej poroty, môžete nám povedať, ako deti počas odposluchov reagovali na súťažné tituly, čiže rozprávkové hry aj monologické rozprávky?

RV: V prvom rade si deti všetko v tichosti dôsledne vypočuli, nevyzerali tak, že by boli do toho až tak zahĺbené, to sa neskôr ukázalo v diskusii po hlasovaní, že naozaj to počúvali veľmi pozorne a hodnotili veľmi kriticky, a na to, že sú to deti, veľmi erudovane. Vedeli posúdiť hudobnú dramaturgiu, vedeli posúdiť, či herec dobre odohral – neodohral, či bol text zrozumiteľný, či nestratili nič, či sa neutopili v záplave postáv. Vedeli veľmi veľa aspektov zahrnúť do svojho hodnotenia.

Priblížte nám, prosím, víťazné tituly.

RV: V kategórii monologické rozprávky jednohlasne zvíťazila Povešť o Cinka Panne od Jozefa Lenharta. V nej deti ocenili dobrodružnosť príbehu a azda aj to, že sa z neho dozvedeli zaujímavú informáciu. Určite dovedy nepočuli o tom, že existovala husľová primáška, ktorá bola žena, bola Rómka, podarilo sa jej takýmto spôsobom preraziť v spoločnosti v tej dobe, začiatkom 18. storočia. Táto povesť ich naozaj očarila, jej spracovanie, hudba, herectvo Borisa Farkaša. Vysokým počtom orieškov toto dielo zvíťazilo.

VD: Už keď sme zapli Cinka Pannu, bolo na deťoch vidieť „zvýšenú mieru ticha“ a záujmu. Preto aj vyhrala s takým vysokým počtom bodov. V druhej kategórii – rozprávkové hry - získala ocenenie Snehulienka, rozprávka bratov Grimmovcov v spracovaní Daniela Heviera. Aj táto rozprávka získala veľmi veľký počet bodov. Aj tu deti takisto oceňovali zhruba tými istými kritériami: hodnotili hercov, veľmi sa im páčila postava, ktorú stvárňoval napríklad Richard Stanke, on bol jeden z trpaslíkov. Všimli si, že nebolo sedem trpaslíkov, ale len päť, čo ocenili, že nevznikal chaos v množstve postáv, že vedeli rozoznať hlasy. Veľmi ocenili hudbu a pesničky, takisto aj to že to bolo nové, originálne spracovanie staršej témy.

RV: Všeobecne vyzdvihovali hudbu, deťom sa páči, keď je v rozprávke pesnička, ktorú si vedľa zapamätať a na základe tej pesničky si potom zapamätajú celý príbeh.

Bolí detskí členovia poroty niečím výnimoční, detičky, ktoré prekvapili niečím? V porote sú deti, ktoré tu nie sú nováčikovia. Aké boli deti?

RV: Mali sme tu deti aj výnimočné, napríklad chlapca, ktorý číta desať kníh týždenne a veľmi podrobne si zapisoval svoje postrehy z každého počúvania. Vždy sa prihlásil, že potrebuje ešte chvíľku času, aby si zapísal veľmi dôsledne, ako to on vníma. To sa nám veľmi páčilo.

VD: ... ale potom nám nič nepovedal. Všetci tak extrovertne hovorili, on si pre seba do toho zápisníka písal, aj si to obodoval od jedna do desať. Potom som sa spýtala, či si to môžem pozrieť, spolu sme to prebrali, mal veľmi erudované, také svojské hodnotenie, naozaj v tom počúvaní nachádzal záľubu. Ale vo všeobecnosti sa deti vyjadrovali tak, že sa im v zásade všetky ukážky páčili, že nebolo nič, čo by im vyslovene prekážalo, alebo že by sme zachytili, že nevydržia už pri tom sedieť. Myslím si, že keď bola nejaká platforma, z ktorej keď niečo trochu vyčnievalo, pre tú hru alebo krátku rozprávku sa rozhodli.

Keby ste mali zhrnúť celé to počúvanie súťažných titulov - rozprávkových hier a monologických rozprávok, aké to bolo?

RV: Počúvanie rozprávok je vždy veľmi príjemné, zároveň pre nás je to možnosť vidieť našich poslucháčov, lebo naše rádio vysiela presne túto tvorbu pre deti, akurát že týchto poslucháčov nevidíme a teraz sme ich videli, že je to čarovné, rozprávkové, lebo vidíme naživo tie deti, máme interakciu, máme spätnú väzbu.

A teraz nám povedzte trochu o sebe.

RV: My sme z Rádia Junior, sme redaktorky rádia deviateho okruhu Slovenského rozhlasu, ktoré vysiela len pre deti. Vysielame nonstop 24 hodín denne cez internet a satelit. My sme najväčšie odbytisko týchto krásnych rozprávok a rozprávkových hier, ktoré sa u nás vyrábajú.

Vy asi aj vyrastáte na Zázračnom oriešku?

VD: Áno a ešte nadviažem na to, čo Rózka hovorila o tých živých poslucháčoch, poslucháčoch, ktorých vidíme. My máme málokedy príležitosť zistiť, že čo vlastne tie deti naozaj chcú počúvať. Pretože o tom, čo chcú počúvať alebo majú počúvať, alebo majú čítať, hovoria učitelia, odborníci, rodičia, ale to môže byť veľmi často trochu taká dezinterpretácia. Takže my veľmi ťažko odhadneme, čo tie deti, na čo ony reagujú, čo ich naozaj zaujíma. Mňa vždy poteší, keď máme nejakým spôsobom možnosť to naozaj vidieť, že na toto reagujú, na toto nie. Niekedy nás to prekvapí napríklad, ale to bolo pre mňa asi tým najväčším prínosom.

RV: Ja mám taký odkaz k týmto dvom odpočúvacím dňom: deťom sa stále páčia tradičné príbehy a že sa im páčia tradičné témy. To, čo dnes povedal jeden chlapec, ktorý tu počúval rozprávkové hry, že na Mimi a Líze ocenil najmä to, že je to téma, ku ktorej sa deti len tak nedostanú, aby sa ňou zaoberali. Nevidomosť verzus vidomosť, život s takými ľuďmi, ako ich začleniť, ako sa s nimi kamarátiť, ako im

pomôcť prežívať život bez povšimnutia ich postihnutia. To bolo veľmi pekné, že už takéto deti si to vedia uvedomiť a oceniť, že sa to ocitne v tej detskej tvorbe. A zároveň je takým odkazom tohto počúvacieho maratónu, ako by sme ho mohli z našej strany nazvať, že možno by sa mohla trošku oživiť tvorba hier pre mládež, lebo tie deti z ôsmeho ročníka sú už také väčšie aj na pohľad, ale aj duševne sú inde a vedia pekne opísať, čo sa im páči, nepáči v rozprávkovej hre, ale už by si rady aj vypočuli hru, ktorá reflektuje trochu ich sféru, v ktorej žijú.

VD: O tej vážnosti tých tém, lebo tiež panuje taký úzus, že deťom sa páči to, čo je veselé – to je pravda, im sa to páči. Ale aj na tej Cinka Panne, všetky tie ostatné príbehy boli, myslím, viac-menej také veselšie, (bol tam ešte Malý princ, ale to je úplne iná kategória zase), na tej Cinka Panne sa im páčilo, že to bolo také napínavé, dobrodružné, vážne. Z toho vyplýva, že nie je úplne pravda, že deti oceňujú v prvom rade a len to, aby to bolo povrchné vtipné.

Ďakujeme za rozhovor a tešíme sa na vás na desiatom ročníku Zázračného orieška.

Akcia: Počúvanie súťažných titulov

Dátum: 19. 5. 2016

Autorka rozhovoru: Katarína Beňová